

Խմբագրատան հասցէ՝
Պէյրուզ. Նահր Իպրահիմ փ.,
Թեքէէն Կեդրոն, 2-րդ յարկ, Ժըմէյզի

Երեւան. Մամուլի շէնք, Հիմնական
Մասնաշէնք, 2-րդ յարկ, 213ա,
Արշակունեաց 2

Արխիւի ծածկագիր

zartonkadl@gmail.com

+961 1 444225
+961 81 306 447

www.zartonkdaily.org
facebook.com/zartonkdaily

P.O.BOX 11-617 Beirut-Lebanon

Լիբանանեան Լուրեր

Այսօր Խորհրդարանը Պիտի Քննարկէ Առնի Նամակը

Լիբանանի Խորհրդարանի նեցուկը ապահովելու միտումով մը Նախագահ Առն Նամակ մը յոժ Եր Խորհրդարանին կառավարութեան կազմութեան ուշացումին հետ կապուած իր տեսակէտը:
Հակառակ Նամակի Նպատակին, անոր ընթերցումը բաւականին լարեց Խորհրդարանի մթնոլորտը երէկ մինչ Նամակի բովանդակութեան քննարկումը ձգուեցաւ այսօրուայ:

Լիբանան-Իսրայէլ Սահմանը Կը Մնայ Լարուած

Վերջին օրերուն Լիբանանի հարաւէն դէպի Աքքա եւ Հայֆա իսրայէլեան քաղաքներ հրթիռներ նետուած էին, որուն ի պատասխան Իսրայէլեան բանակը հարուածած էր Լիբանանի հարաւային շրջանները:
Ի տես այս նոր զարգացումներուն, Լիբանանի հարաւի իրավիճակը կը մնայ լարուած:

Հայկական Լուրեր

Թշնամին «Սեւ Լիճ»ի Շրջան Ռազմական ճանր Մեքենաներ Բերած Է

Արտակարգ եւ լիազօր դեսպան, ԱԱԾ Նախկին տնօրէն Դաւիթ Շահնազարեանի տեղեկութիւններով՝ 2 օր առաջ Սեւ լիճի մօտ Ատրպէյճանն արդէն տեղադրած է ծանր մեքենաներ եւ հրետանի:
«Իմ տեղեկութիւնների համաձայն, Սիւնիքի ներխուժումը, որ ասում էին 250 ատրպէյճանցիներ են ներխուժել եւ հանդարտ քայլերով գալիս են, այնտեղ 3-ից 4 տասնեակ ճիւղատիւսներ կան, որոնց պատերազմից առաջ եւ ընթացքում Թուրքիան ուղարկել էր Ատրպէյճան՝ մասնակցելու պատերազմին:

Շաբ. Էջ 02

ԿՈՉ

Հայաստանի Ինքնապաշտպանութեան Կոմիտէն
Հանրահաւաքի Հրաւեր Կ'ընէ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ՇՏԱՊ ՀԱՆՐԱՀԱՎԱՔ

ՄԱՅԻՍԻ 22-ԻՆ՝ ԺԱՄԱՆ 18.00-ԻՆ

Շառլ Ազնաւուրի հրապարակում
(«Մոսկվա» կինոթատրոնի դիմաց)

Հայաստանի ինքնապաշտպանութեան կոմիտէն (5165 շարժումը եւ «Չարթօնք» ազգային քրիստոնեական կուսակցութիւնը) հայրենաբնակ հանրութիւնը հրաւիրած են շտապ հանրահաւաքի հետեւեալ կոչով.
Յարգելի՛ հայրենակիցներ, կառավարութիւնը տուած է իր հրա-
ժարականը այն հիմքով, որ չի վայելեր ազգաբնակչութեան
վստահութիւնը: Ժամանակաւոր կառավարութիւնը իրաւասու չէ
Հայաստանի Հանրապետութեան անունով ստորագրելու որեւէ
փաստաթուղթ, որ կը վերաբերի Հայաստանի Հանրապետութեան
տարածքային ամբողջականութեան, բան մը, որ ՀՀ սահմաններու
փոփոխութեան վտանգ կը ստեղծէ: Ակնյայտ է, որ Նիկոլ Փաշինեան
գերզաղտնիութեան պայմաններով կը պատրաստուի Ազրպէյճանի հետ
ստորագրել Խորհրդային Հայաստանի և Խորհրդային Ազրպէյճանի
քարտեզների հիման վրայ ՀՀ-ի եւ Ազրպէյճանի միջեւ սահմանագծու-
մի եւ սահմանազատումի համար հիմք ստեղծող փաստաթուղթ:
Այս փաստաթուղթի ստորագրումը կը նշանակէ իրաւական հիմքեր
ստեղծել միանգամ ընդմիշտ ճանչնալ Արցախը՝ որպէս Ազրպէյճանի
անբաժնելի մաս: Ուստի, այս կործանարար գործընթացը կանխելու
նպատակով Շաբաթ 22 Մայիս 2021-ի ժամը 18.00-ին Շառլ Ազնաւուրի
հրապարակին վրայ («Մոսկուա» կինոթատրոնի դիմաց) Հայաստանի
ինքնապաշտպանութեան կոմիտէն (5165 շարժումն ու «Չարթօնք»
ազգային քրիստոնեական կուսակցութիւնը) կը հրաւիրեն շտապ
հանրահաւաքի հետեւեալ պահանջով.

Ժամանակաւոր կառավարութիւնը պէտք է յայտարարէ, որ
Հայաստանի Հանրապետութեան անունով չստորագրեր որեւէ
փաստաթուղթ, որ հիմքեր կը ստեղծէ զիջիլ Հայաստանի
Հանրապետութեան տարածքները:

Հանրահաւաքի ընթացքին, հանրութեան կը ներկայացուին.

- ՀՀ ժամանակաւոր իշխանութիւններու կողմէ բանակցուող փաստա-
թուղթի բովանդակութեան վերաբերեալ տեղեկատուութիւն եւ
վերլուծութիւն,
- Հայաստանի ինքնապաշտպանութեան կոմիտէի գաղափարը, նպա-
տակները, գործառնությունները, գործողություններու յետագայ ծրագիրը:
- Ժամանակաւոր կառավարութեան կողմէ պահանջքը չընդունուելու
պարագային՝ անհնազանդութեան գործողություններու ծրագիրը:

ՀԱՂՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դպրեվանքը Մասնակցեցաւ Հայ Ուսանողներու Համահայկական Ժողովին

Շաբաթ, 15 Մայիս 2021-ին, Երեւանի Պետական Համալսարանի (Ե.Պ.Հ.) Սփիւռքագիտութեան Ամպիոնի կազմակերպութեամբ տեղի ունեցաւ համահայկական ուսանողական առցանց խորհրդաժողով մը՝ «Հայ Ուսանողները՝ Ազգային Վերածնունդի Առաջամարտիկ» խորագրով: Խորհրդաժողովին կը մասնակցէին Հայաստանէն, Արցախէն եւ Սփիւռքէն ուսանողներ եւ ուսումնական-կրթական ոլորտի մէջ ծառայող անհատներ, որոնք արտայայտուեցան Արցախի պատերազմի ձգած հետեւանքներուն եւ անոր վերածնունդին մէջ երիտասարդ ուսանողներուն դերակատարութեան անհրաժեշտութեան մասին:

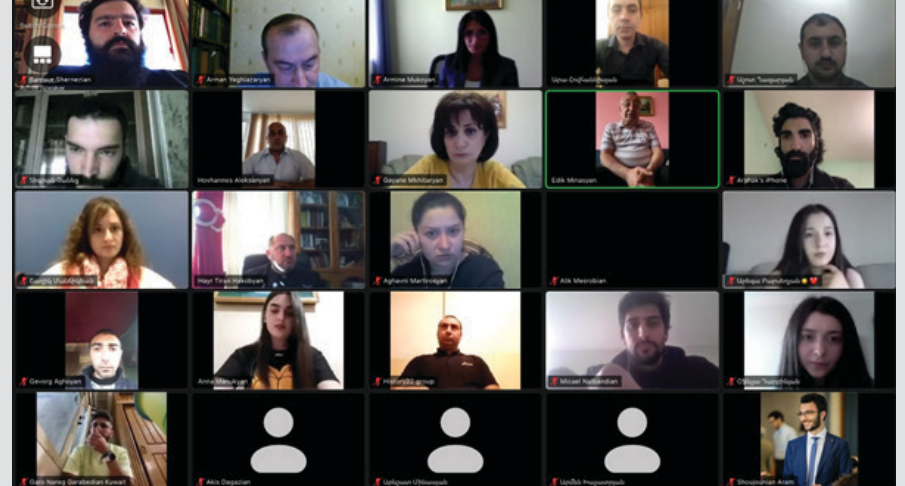
Յիշեալ խորհրդաժողովին, յանուն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, մասնակցեցաւ Դպրեվանքի տեսուչ Յոգէ Տ. Պարոյր Վրդ. Շերեւեցեանը: Առաջին հերթին, հայր սուրբը փոխանցեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետին օրհնութիւնները, գնահատանքն ու քաջալերանքը խորհրդաժողովի երիտասարդ ուսանողներուն եւ դասախօսներուն: Ապա, իր ողջոյնի խօսքին մէջ, հայր սուրբը կարեւորեց նման նախաձեռնութեան հրամայականը՝ ընդհանրապէս հայութեան ու յատկապէս Արցախի մեր հայրենակիցներուն մօտ ստեղծուած իրավիճակին լոյսին տակ: Ան նաեւ ընդգծեց միասնականութեան ոգին եւ ազգային արժէքներու հաւաքական ջանքերով պահպանումի անհրաժեշտութիւնը, որ կը կայանայ ու կը զարգանայ Սփիւռք-Հայրենիք փոխըմբռնման եւ գործակցութեան ճամբով: Խորհրդաժողովի աւարտին, հայ ուսանողութեան յետագայ համագործակցութիւնը ապահովելու նպատակով, մասնակիցները ձեւաւորեցին համահայկական ուսանողական առցանց հարթակ եւ հանդէս եկան յայտարարութեամբ:-

Յայտարարութիւն

Ուսանողների Համահայկական Խորհրդաժողովի Մասնակիցների 15.05.2021 թ.

ՀԱՇՈՒԻ ԱՌՆԵԼՈՎ 2020 թուականի Արցախեան պատերազմից յետոյ ձեւաւորուած ծանր իրադրութիւնը, ՇԵՇՏԱԴՐԵԼՈՎ այդ պայմաններում հայութեան բոլոր խմբերի պատասխանատուութիւնը Հայաստանի եւ Արցախի հանրապետութիւնների ապագայի եւ սերունդների առաջ, ԳԻՏԱԿՑԵԼՈՎ հայապահպանութեան մարտահրաւերները սփիւռքում եւ դրանց դիմակայելու անհրաժեշտութիւնը, ԱՐԺԵԻՈՐԵԼՈՎ Հայրենիք-Սփիւռք կապերի դերը հայկական երկու պետութիւնների զարգացման եւ հզօրացման գործում, ՀԱՍՈՂՈՒԹԵԼՈՎ ԼԻՆԵԼՈՎ, որ այսօր հայութեան բոլոր խմբերը պարտաւոր են յստակեցնել իրենց անելիքը՝ ի շահ մեր հայրենիքի ու ժողովրդի, ՀԻՍՔ ԸՆԴՈՒՄԵԼՈՎ ուսանողութեան՝ որպէս առաջնիւն ուժի կարեւոր դերը համագային օրակարգ մշակելու եւ կենսագործելու հարցում, ՅԱՅՏԵԼՈՎ մեր պատրաստակամութիւնը՝ առաւելագոյնս օգտակար լինելու մեր վտանգուած հայրենիքին ու ժողովրդին՝ ՄԵՆԸ՝

2021 թուականի մայիսի 15-ին 25 պետութիւնների հայ ուսանողների ներկայացուցիչների մասնակցութեամբ տեղի ունեցած «ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴԻ ԱՌԱՋԱՄԱՐՏԻԿ» ԽՈՐՀՐԱԳՐՈՎ

ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԱԳՐՈՒՄԻ ՄԱՍՆԱԿՑՆԵՐՍ, ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ ԵՆԸ

Մենք ամենայն խորութեամբ ընկալում ենք մեր պատասխանատուութիւնը ներկայ դժուարին պայմաններում եւ պատրաստակամ ենք միաւորել մեր ջանքերը՝ Հայաստանի ու Արցախի հանրապետութիւններին աջակցելու եւ առկայ մարտահրաւերները չեզոքացնելու ուղղութեամբ:

Գիտակցում ենք, որ հայ ուսանողութիւնն իր ներուժով ընդունակ է Եական ազդեցութիւն ունենալու մեր հայրենիքի ու ժողովրդի դէմ սանձազերծուած յետպատերազմեան տեղեկատուական պայքարում՝ սատար կանգնելով մեր ժողովրդի արդար դատին:

Համոզուած ենք, որ հայ ուսանողութիւնը ընդունակ է աջակցելու հայապահպանութեան մարտահրաւերների չեզոքացմանը եւ համատեղ ծրագրերի իրականացմանը նպաստելու հայ ինքնութեան ամրապնդմանն ու արժեւորմանը գլոբալիզացիայի դարաշրջանում:

Մենք հաւատարիմ ենք մեր հազարաւոր անմահացած եղբայրների յիշատակին եւ ամենուր՝ Հայրենիքում թէ Սփիւռքում, պայքարելու ենք Արցախի հանրապետութեան անկախ գոյութիւնը պաշտպանելու եւ սահմանների անվտանգութիւնն ամրապնդելու համար:

Այսուհետ մեր ուշադրութեան կեդրոնում մեր վտանգուած հայրենիքն ու ինքնութիւնն են լինելու, որոնց մենք պաշտպանելու ենք համատեղ ծրագրեր կազմելով եւ իրագործելով:

Վստահ ենք, որ ստեղծուած իրավիճակում հայրենադարձութիւնը մեծագոյն անհրաժեշտութիւն է Սփիւռքի եւ Մայր Հայրենիքի համար, ուստի մեր խնդիրն է լինելու հայրենադարձութեանը եւ ազգահաւաքին նպաստելը:

Մենք ամենուր մեր համագործակցութիւնն ենք յայտնում բոլոր նրանց, ովքեր պայքարում են հայութեան իրաւունքների պաշտպանութեան համար: Մենք՝ հայրենաբնակ եւ աշխարհասփիւռ հայ ուսանողութեան ներկայացուցիչներս, աջակցելու ենք Հայրենիք-Սփիւռք յարաբերութիւնների զարգացմանը՝ որպէս Հայաստանի ու Արցախի հանրապետութիւնների հզօրացման եւ Սփիւռքում հայապահպանութեան արդիւնաւետ իրականացման անհրաժեշտ գրաւական:

Հայկական Լուրեր

Թշնամին «ՍԵԼ ԼԻՃ»-ի Շրջան Ռազմական Ծանր Մեքենաներ Բերած Է

Սկիզբը Էջ 01

Հիմա այդ ճիհատիստների մեծ մասը ընդգրկուած է Ատրպէյճանի սահմանապահ զօրքերում եւ Ատրպէյճանի քաղաքացիութիւն ունեն: Երկրորդ, իմ տեղեկութիւններով՝ 2 օր առաջ ՍԵԼ ԼԻՃ մօտ Ատրպէյճանն արդէն տեղադրել է ծանր մեքենաներ եւ հրետանի: Եւ հետաքրքիրն այն է, որ բանակցութիւնները չեն եղել, բայց նոյնիսկ մայիսի 16-ի բանակցութիւններին հայկական կողմը չի մասնակցել, Մուրատովն է տարել այդ բանակցութիւնները, որոնք գրոյական արդիւնք են տուել: Սա ուղղակի նշանակում է, որ Ռուսաստանի ազդեցութիւնը նուազել է Հայաստանի իշխանութիւնների վրայ, եւ որ Հայաստանի իշխանութիւնները լրիւ ուրիշ խաղ են խաղում: Աւելին, հիմա ստեղծուել է մի իրավիճակ, երբ Մոսկուայի ազդեցութիւնը Եապէս նուազել է նաեւ Ատրպէյճանի վրայ: Մենք երեկ գտնուում էինք մի այնպիսի իրավիճակում,

որ բախումների հաւանականութիւնը շատ մեծ էր Հայաստանի տարածքում Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի զինուած ուժերի միջեւ, բայց վստահ եմ, որ Ռուսաստանի նախագահի երեկ ունեցած երկու հեռախօսազրոյցները իլիհամ Ալիեւի եւ Նիկոլ Փաշինեանի հետ, այդ բախման հաւանականութիւնը Եապէս քչացրել են, բայց կարծում եմ՝ դա երկարատեւ չէ, որովհետեւ Ատրպէյճանը այն ինչ իրականացնում է, այսինքն ներխուժում, առանց կրակոցի ագրեսիա Հայաստանի նկատմամբ, նոյնը կատարուում է նաեւ Արցախում՝ Զեյթաջարի, մասնաւորապէս՝ Հաթերքի եւ այլ ուղղութիւններով դիրքերը առաջ տալով: Իր այդ քաղաքականութեամբ Ատրպէյճանը կարծես թէ փորձում է շօշափել՝ որտեղ են Մոսկուայի կարմիր գծերը եւ դրանց դեմ չեն հասել: Այստեղ ողջ մեղքը Հայաստանի իշխանութիւններինն է եւ այն ծրագրաւորուած քաղաքականութեանը, որ նրանք տանում են: Ցաւօք սրտի կարծում եմ՝ բախումների հաւանականութեան նուազումը ժամանակաւոր երեւոյթ է, եւ Ատրպէյճանը դա կը շարունակի անել», - NEWS.am-ի հետ զրոյցի ժամանակ ըսած է Դաւիթ Շահնազարեանը:

Գիրքերու Հետ

Ողջունելի Հրատարակութիւն Մը Լոյս եւ Յոյս Հեղինակ՝ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Գեորգեան Ճեմարանի Տեսուչ՝ Մեսրոպ Վրդ. Պարսամեան

ՆԵՐՍԵՍ ՊԱՊԱՅԵԱՆ

Տակաւին գրասեղանիս վրայ աչքառու տեղ գրաւած է «Լոյս եւ Յոյս» գեղատիպ եւ լաթակազմ հրատարակութիւնը՝ անոր հեղինակ Մեսրոպ Վարդապետ Պարսամեանի մակագրութեամբ:

Արդարեւ, որքան խրախուսիչ՝ նոյնքան գօտեպնդիչ երեւոյթ մըն է երբ Հայ եկեղեցւոյ հաւատարիմ մէկ ուխտաւորը, ինքնաբերիկ՝ կը նախաձեռնէ գրել եւ հրատարակել նման գիրք մը, որուն մասնաշաղկապը առանցքը կը կազմէ հոգեկան եւ բարոյական նեցուկ հայթայթել դժուարին ժամանակներու մէջ ապրող հայրենի մեր կարօտեալ ժողովուրդին:

Մասնաւորաբար Զորոնա ժահրի տաղտկալի օրերուն, երբ ընտանիքներ ծուարած էին իրենց պատեաններէն ներս, մտահոգ՝ անստոյգ ապագայով, ծարաւ՝ հոգեկան սփոփանքի, Հայր Մեսրոպ երբեք զլացած չէ յուսադրել զանոնք եւ դառնալ կարեկից անոնց վիշտերուն: Ան անվարան բարոյական յենարան եղած է բոլոր անոնց՝ որոնք դիմած են Հայր Սուրբին դիմակալելու իրենց առջեւ ծառացած բազմապիսի դժուարութիւններն ու հոգեկան տուայտանքները: Ահա այս պարագաներու լոյսին տակ արդարեւ, ծնունդ առած է այս գիրքին գաղափարը:

Մեսրոպ Վրդ. Կը պատկանի այն փաղանգին՝ որ համաճարակի մռայլ օրերուն, ունենալով կամքն ու կարողութիւնը՝ հաւատարիմ իր սրբազան ուխտին եւ կոչումին յոյսի, յոյսի ձեռք մեկնած է իրեն դիմողներուն: Յատկապէս տաժանելի այդ օրերուն, երբ հայրենի երկնակամարը մթազնած էր, հայաստանցիին կորովը բեկանուած, մեր քոյրերն ու եղբայրները սուր կարօտը ունէին հոգեկան ներքին հանդարտութեան՝ վերանորոգելու իրենց յոյսն ու հաւատը, հանդէպ մեր եկեղեցւոյ Աստուածաշունչ իմաստութեան: Միշտ տրամադիր եւ պատրաստակամ օժանդակութիւն ընձեռնելու կարօտեալին՝ Զորոնաեանկան ոգիով, Հայր Մեսրոպ չէ տատամսած հասնիլ բոլոր անոնց, որոնք կարօտը ունեցած են նուիրեալ եւ օրինակելի կրօնականի մը անշահախնդիր պատգամը լսելու:

Գրուած պարզ ոճով սակայն ճոխ շարադասութիւններով եւ մաքուր հայերէն լեզուի գործածութեամբ, այս գիրքը անելի քան երբեք դաստիարակչական հիմք կը կրէ՝ խարսխուած Զորոնաեանկան ազնուագոյն սկզբունքներու վրայ: «Լոյս եւ Յոյս» գիրքը մեծապէս հաճելի ընթերցում մըն է, ուր 293 կրօնաշունչ բազմազան նիւթեր, իւրաքանչիւրը շուրջ մէկ ու կէս էջ գրաւող, ընթերցողը կ'առնեն թափանցիկ պարզութեամբ: Մշակուած մտքի տեր, յարգելի հեղինակը կը խուսափի միապաղաղ քարոզ կարդալէ այլ առօրեայ կեանքէն օրինակներ քաղելով ընթերցողը կ'առաջնորդէ առողջ խորհրդածութիւններու: Ան իր պատգամն ու կոչը, թելադրութիւններն ու նկատողութիւնները կը բանաձեւէ յստակ եւ դիւրահասկնալի բառերով: Այս գիրքը իր ամբողջութեանը մէջ պատգամաբերն է բարիին եւ առաքինիին, ընթերցողին բերելով անտիսը յոյսի:

Գիրքին մէջ ամփոփուած անելի քան 250 նիւթերը, իւրաքանչիւրը տարբեր թեմա շոշափող՝ ունին մէկ հասարակաց յայտարար. Զորոնաեանկան հաւատքին ուժը՝ ամփոփուել ցաւը, ինչպէս նաեւ յուսալի եւ խոստմալից ապագայի մը հեռանկարները ուրուագծել բարեպաշտ հայ հաւատացեալին: Եթէ հաւատացողն էք, թէ գեղեցկութիւնը պարզութեան մէջ կը կայանայ, ուրեմն հանդարտօրէն թերթատեցէք այս գիրքը, ուր պիտի գտնէք գեղեցկութիւն իւրաքանչիւր էջի մէջ: Հոն պիտի գտնէք անկասկած մտքի մշտանորոգ սնունդ: Գիրքին կողքին մտայղացումն ալ գործն է Մեսրոպ վարդապետին:

«Լոյս եւ Յոյս» գիրքը կը զգեսու յատուկ վաւերականութեան, որովհետեւ հիմնաւորուած է հայ հաւատքի եւ Զորոնաեանկան ուղղափառ վարդապետութեան հաստատ սիւներուն վրայ: Հոն տեղ գտած գրութիւնները

կառչած կը մնան մեր ազգային եկեղեցական դարաւոր եւ անսայթաք արժէքներուն: Հաւատարիմ եւ խորապէս գիտակից իր ազնիւ կոչումին, Մեսրոպ վարդապետ վեհանձնօրէն իր համակ կարողութիւններն ու կարելիութիւնները ի սպաս կը դնէ յօգուտ իր եկեղեցապաշտ համայնքին: Մեր ժողովուրդի գոյատեւման եւ յաւերժութեան կարեւորագոյն կռուաններէն մէկն է մեր եկեղեցին, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը իբրեւ խորհրդանշ: Հայր Մեսրոպ Հայրենի մեր ժողովուրդին ընդհանրապէս, յուսալքուածներուն եւ ուղեկորոյս հոգիներուն համար յատկապէս, անսպառ աղբիւրն է յաւատեսութեան իր այս գիրքին միջոցաւ:

Բազմալեզու եւ համալսարանական, Մեսրոպ վարդապետ քաջածանօթ է արեւելահայ մեր գրականութեան: Ան օժտուած է վարչական բացառիկ կարողութիւններով եւ առ այդ, այսօր մեծ ձեռնհասութեամբ կը վարէ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Գեորգեան հոգեւոր ճեմարանի տեսչութիւնը ՆՍՕՏՏ Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Հայրապետական տնօրինութեամբ, 2020 Յունուար ամսուրէն ի վեր:

Հայր Սուրբը լաւ գիտէ պատշաճութիւնները յարգել, գիտակից է կենցաղագիտութեան բոլոր ծայքերուն եւ անելին՝ օժտուած է վարակիչ եւ ջերմ հաղորդականութեամբ: Ան նաեւ բարեհաճօղ գրուցակից մըն է՝ ստեղծելով մտերմիկ ընկերային հաճելի մթնոլորտ իր գտնուած միջավայրին մէջ: Եւ ահա ուր, որ գործուողն է Ամենայն Հայոց Հայրապետին յանձնարարութեամբ, ինչ առաքելութիւն որ վստահուած է իրեն, Հայր Սուրբը ոչ միայն արձանագրած է փայլուն յաջողութիւն, այլ վերաշխուժացուցած է իր ծառայած համայնքին եկեղեցական եւ ազգային կեանքը: Ան ամենուրեք բարեկամական անխախտ կապեր հաստատած է, դառնալով փնտռուած հոգեւոր հովիւ մը՝ յարգել տալով ինքզինքը, իր անաչառ եւ պարկեշտ ընթացքով:

Հոն ուր ծառայած է, շէնցուցած է իր ծովին ու գտնուած համայնքը, Եւրոպայի թէ Ամերիկայի մէջ տասնամեակներ ամբողջ, ծանօթ եւ անծանօթ համայնքներէ ներս, ներգրաւելով յատկապէս երիտասարդ տարրը, իբրեւ գրաւական եւ անխախտ երաշխիք եկեղեցաշինական ինչպէս նաեւ ազգապահպանման անվեհեր գործին:

Հաճոյքով կ'ողջունենք Մեսրոպ վարդապետին «Յոյս եւ Լոյս» գիրքին հրատարակութիւնը, սպասելով յառաջիկայ նորանոր նուաճումներուն:

Շրջանային Լուրեր

Կազայի Մէջ Հրադադար

Իսրայելի եւ ՀԱՄԱՍ-ի միջեւ հրադադարը ձեռք բերուեցաւ երէկ: Մէկ օր առաջ արդէն Wall Street Journal-ը տեղեկացուցած էր, որ եգիպտական պաշտօնատար անձինք առաջընթացի հասած են ՀԱՄԱՍ-ի ղեկավարութեան հետ բանակցութիւններուն մէջ: Ամերիկացի պաշտօնեայի խօսքով՝ Պայտընի աշխատակազմը կը կարծէ, որ հրադադարը կրնայ երկարակեաց ըլլայ, պայմանով, որ չնախատեսուած բախումները չխանգարեն քննարկումներուն:

Wall Street Journal-ի տուեալներով՝ Եգիպտոսը, Զաթարը եւ մի քանի եւրոպական երկիրներ աշխատեցան, որ ստիպեն Իսրայելի եւ ՀԱՄԱՍ-ի առաջնորդներուն վերջ դնել բռնութեան Կազայի մէջ:

Նախօրէին նախագահ Ճօ Պայտընը գրուցած է Իսրայելի վարչապետ Բենիամին Նաթանիահուի հետ՝ նշելով, որ «կ'ակնկալէ զգալի ապաստացում հրադադարի ճանապարհին»:

Զրոյցէն ետք Նաթանիահուին ըսած է, որ ինչ է վճռականութեամբ՝ «շարունակելու գործողութիւնն այնքան ժամանակ, մինչեւ որ նպատակն իրականանայ»՝ վերականգնել անդորրն ու անվտանգութիւնը Իսրայելի քաղաքացիներու համար»:

Մշակութային Արձագանգ

Աշխատաւորների Համաշխարհային Օրուայ եւ Շուշանիկ Կիւրդինեանի Ճննդեան 145-Ամեակի Առիթներով

Շուշանիկ Կիւրդինեան
(1876, Ալեքսանդրապոլ - 1927, Երեւան)
Ինքնակենսագիր, բանաստեղծուհի եւ գրող

ՌՈՒԲԻՆԱ ՕՅԱՆԵԱՆ

«Ձեր հիմն եմ երգում ազա՛տ ու հապա՛տ»

Յոյսի եւ լոյսի շողերը գրկած:

Հայ չարքաշ մարդու, աշխատաւոր դասի ձայնն է բանաստեղծուհի Շուշանիկ Կիւրդինեանը, ով իր ողջ կեանքում գործեց ու ստեղծագործեց հենց այդ խաւի համար՝ հաւասարութիւն, արդարութիւն ու սէր քարոզելով:

Ծնունդ է 1876 թուականին, Ալեքսանդրապոլում (Գիւմրի): Հասարակական կեանք է մտել անդամակցելով ՍԴ Հնչակեան կուսակցութեանը: Նրա յետագայ գործունեութիւնը սերտօրէն կապուած է եղել հայ համայնավարների հետ՝ միշտ մնալով որպէս հայ ռանչպարի, բանուորի եւ գիւղացու ցան ու վիշտը աղաղակող բանաստեղծ: Շ. Կիւրդինեանը եղել է կանանց շահերի պաշտպան, գովերգել է հայրենիքը, եւ ընդդէմ անարդարութեան ու կեղեքումի՝ պայքարի կոչ արել: Գրել է թատերգութիւններ, որ չեն բեմադրուել:

Կիւրդինեանի պոեզիան սկզբնական շրջանում ազդուած է եղել Յովհաննէս Թումանեանից, Յովհաննէս Յովհաննիսեանից եւ Ալետիք Իսահակեանից: Յետագային նա կերտել է բանաստեղծական ուրոյն դիմագիծ: Նրա գրականութիւնը բարձր է գնահատուել: Տեղափոխուելով Վլադիկավկազ (Հիւսիսային Օսիա), հասարակական գործունեական աշխատանք է տարել Կովկասում: Յայտնի է նրա հիմնադրած ակումբը Վլադիկավկազում: 1921 թուականին վերադարձել է Հայաստան: Մահը՝ 1927 թուականին՝ 51 տարեկան հասակում, Երեւանում: Շուշանիկ Կիւրդինեանի անունով փողոց,

դպրոց ու գրադարան կայ Գիւմրիում ու Երեւանում:

* * *

Թէ ի՞նչ է ասում բանաստեղծուհին մարդկանց տխուր կսկիծի մասին:

«Հա՛... երգեմ տխուր կսկիծը մարդկանց
Ու այն թշուառին՝
Որ անտուն-անտէր չունի կտոր հաց...»

Երգեմ տանջանքը
Գերի սրտերի եւ արցունքները
Սեւ գիշերների»:

Նա գեղջուկի ցան է փորձում ամոքել:

«Արտըս հասաւ... երթամ քաղեմ
Հաւաքեմ-
Ո՞ր մէկ ցաւիս դարման անեմ,
Ամոքեմ»:

Ու անմայր որբի անասող կեանքն է ողբում:

«Աստղիկները գունատուեցին
Չքացան,
Ծագեց արեւ, անգոր արեւ
Յուրտ ծնեան,
Որբիկն ելաւ դողդողալով
Անկողնից՝
Չկա՛յ կրակ, չկա՛յ մայրիկ
Գթալից»:

ԲԱՅՑ,-

Կիւրդինեանը չի վիատում, որոշումն է՝ մաքառել, կռուել:

«Կռուել եմ ուզում եւ բիրտ կեանքի դեմ...»:

«Ես հարուածում եմ չարիքին միշտ անահ.

Ապրել, մեռնել պայքարի մէջ- ահա կեանքիս գոհացում»:

«...Եւ ես աստուած եմ
Անյաղթ, անսասան,
Չարին՝ միշտ ընդդէմ՝
Սէր, երգի գուսան»:

Միաժամանակ, յոյսի, լոյսի ու արշալոյսի երգն է ազդարարում:

«Ես արշալոյսի երգն եմ դողանջում,
Եւ արշալոյսին յղում եմ երգեր»:

Շուշանիկ Կիւրդինեանը ցան ու տանջանքը, անարդարութիւնն ու զրկանքը ապրել է իր անձնական կեանքով: Այս մասին նրա խօսքերը վերացական չեն: Նրա սիրոյ պատգամն ու պայքարի կոչը եւս վերացական չեն, իրական են, ու խորապէս ազդեցիկ:

«Ես վար իջայ անդունդը
տանջանքի-
Կեանքի ցաւոտ յատակից,
Ճանր բեռան չոր տակից
Չրկանքի մէջ՝ գտայ ակը փրկանքի:

Ես սուգուեցի տառապանքի
ովկիանում-
Կայծակ, որոտ տեղացին,
Ալիքները դողացին,
Ափ դուրս ելայ ահեղաշունչ
վայրկեանում:

Ես գնացի տիեզերքի ցաւի մօտ,
Հոգիս սիրեց ամենքին,
Յոյսը ժպտաց իմ դէմքին,
Ժխորի մէջ ազատ շողաց առաւօտ:

Ես կը մնամ վշտի հովտում
անհողող,
Կեանքն է այնտեղ խորիմաստ,
Կռիւն ունի առագաստ,
Մարտը՝ հզօր, խեղճները՝ միշտ
յաղթող...»:

Կիւրդինեանը միշտ գարուն, շողացող արեւ ու անվիշտ կեանք է ցանկանում բոլորին:

Գարուն

«Եկել է գարուն...
Արեւը սիրուն,
Ձիւնը հալածեց դաշտերի կրծքից
Եւ մեզ ազատեց ձմեռն անեծքից
Իր շնչով քնքոյշ,
Ժրպիտով սիրանոյշ:

Ծաղիկների վաշտ՝
Համախոհ եւ հաշտ՝
Սե՛ղմ տատանում են հովից
սանձահար,
Առուի խորխոջն է թովիչ միալար,
Ալիքը՝ յստակ,
Հեւքը ներդաշնակ:

**Շուշանիկ Կիւրդինեանի
կիսանդրին Գիւմրիում**

**Շուշանիկ Կիւրդինեանի
գերեզմանը
Երեւանի Կոմիտասի անուան
գրքասրահում**

Այսպէս լինէր միշտ,
Եւ կեանքը՝ անվիշտ,
Ժրպտար բընութիւն, ժպտային
մարդիկ,
Շողար միշտ պայծառ, հըրավառ
արփիկ,
Յօղը շողշողար՝
Ոչ ոք չդողար:

Եւ երգեր դալար
Հընչէր միշտ քընար...
Եւ երգիչը խեղճ քաղցից չմաշուէր,
Խոնաւ նըկուղում ցրտից
չըքաշուէր-
Իր գլխի վերեւ
Փայլէր վառ արեւ...»:

Երբ բանաստեղծուհին խօսում է իր ցնորքի, խեղճների ու սիրոյ մասին, ստացւում են շատ գեղեցիկ տողեր:

Շողով Շողով

«Շաղի, շողիկների նման ջի՛նջ
մնաս,
Շողով, շողով նախշած ճամբայ
ունենաս.
Շաղից, շողից բախտը պսակ քեզ
հիւսէր-
Քեզ, իմ ցնորք, քեզ, իմ սէր...

Ծովի, հովի ազատ կեանքը քեզ
լինէր,
Ծովով, հովով անդորր նինքը գար,
գրկէր.
Ծովից, հովից ճակտիդ համբոյր
տեղար միշտ-
Դու, իմ ցնորք, դու, իմ վիշտ...

Շաղն ու շողը, ծովն ու հովը միասին
Միշտ անդադար քեզ պատմէին իմ
մասին...

Շաղի-շողի, ծովի-հովի պէս
անյաղթ,
Դո՛ւ, իմ ցնորք, դո՛ւ, իմ բա՛խտ...»:
Շար. Էջ 05

Մշակութային Արձագանգ

Աշխատաւորների Համաշխարհային Օրուայ Եւ Շուշանիկ Կիւրդիւնեանի Ծննդեան 145-Ամեակի Առիթներով

**Սկիզբը Էջ 04
Կուզե՛ս**

«Կուզե՛ս լինեմ անհուն եթեր
Ազա՛տ, յակինթ ծալքերով,
Իսկ դո՛ւ կրօքիս աստղ լուսաբեր,
Յոյա՛յ այնտեղ շողերով»:

Կուզե՛ս լինեմ բողբոջ ծաղիկ
Նազուկ մէջքով, հոտաւէտ.
Իսկ դու նախշուն ժիր թիթեռնիկ,
Խաղայ դէմքիս հովի հետ:

Կուզե՛ս լինեմ զուլալ վտակ,
Իսկ դու նոճի իմ ափին.

Փարուեմ ոտքիդ կոհակ-կոհակ,
Փարուեմ կրծքիդ՝ մրափեմ:

Ինչ որ կուզես - ես կը դառնամ,
Միայն ապրենք մենք սիրով-
Սիրոյ շնչից միշտ անթառամ,
Միշտ քիչնք, յստակ սրտերով...»:

Շուշանիկ Կիւրդիւնեանին նուիրուած այս գրութիւնը աւարտենք հայրենիքի՝ Վաթանի, հանդէպ նրա սիրոյ եւ կարօտի մասին մի բանաստեղծութեամբ, որ նա նուիրել է Աւետիք Իսահակեանին, երբ Վարպետը այցելել էր Վաղիկավկազ:

Աւետիք Իսահակեանին

«Վաթանես Էկար... սարերի փոշին
Եարաք վրայէդ դեռ չէ՛ հեռացել,
Նախշուն ծաղկունանց, դիպած քո
փէշին,
Հոտից գէթ նշոյլ դեռ չէ՛ մնացել...

Դեռ քո աչքերում անթափանց
գիշեր,
Քանի սիրեկան պատկեր կան
քաշուած.
Շուրջում, դարդի կցկտուր յուշեր
Ցաւերգ սրտիդ մէջ անքինք
մնացած...

Արի՛, ախպէ՛ր ջան... արի՛,
հարազա՛տ,
Վաթանիս կարօտն առնեմ ես
քեզից,
Մի պահ թրթռամ, դուրս թռչեմ
ազա՛տ՝
Ղարիպ օրերի սրտամաշ բնից...

Արի՛, ախպէ՛ր ջան... արի՛, սիրելիս,
Նազան վաթանիս հոտն առնեմ
քեզից,
Հէ՛ չէ՛ մի վայրկեան ցաւազար
հոգիս
Թմրի անըզգայ... Սոռացուի՛
վշտից...»:

Առողջապահական

Moderna-ն Կը Ճանչցուի Իբրեւ Լաւագոյն Պատուաստ

Moderna-ն քորոնա ժահրի դէմ լաւագոյն պատուաստ ճանչնալը աշխարհաքաղաքական դրդապատճառ ունեցող քայլ է, յայտնած է առաջնակարգ ժահրաբաններէն եւ

Պելճիքայի մէջ COVID-19-ի ոլորտի փորձագէտներէն մէկը նկատուող Մարք Վան Ռանսթ: Անոր խօսքով՝ ռուսական «Սփուլթնիք V»-ը ոչինչով կը զիջի պատուաստներու համաժողովին յաղթած իր մրցակիցին:

Մասնագէտը նշած է, որ ինքը մեծ նշանակութիւն չէր տար այս մրցանակին, որովհետեւ այս պարագային հաշուի առնուած է աշխարհաքաղաքական գործօնը: Ան ընդգծած է, որ Moderna-ն, «Սփուլթնիք V»-ը եւ Pfizer-ը աննախադէպ արդիւնաւետութիւն ցոյց կուտան COVID-19-ի դէմ: Դեղերու այս

ցուցանիշը կը գերազանցէ 90%-ը, յայտնած է «ՌԻԱ Նովոսթի»:

«Այս հանգրուանին, անոնք արդիւնաւետութեան նոյն մակարդակին վրայ կը գտնուին: Անիմաստ էր Moderna-ն կամ միւս երկուքը յաղթող նկատել», - ըսած է մասնագէտը՝ աւելցնելով, որ նշուած փաստը չի նսեմացներ նուազ արդիւնաւետ դեղերու որակը, ինչպէս՝ AstraZeneca-ն, Johnson & Johnson-ը եւ Novavax-ը:

««Սփուլթնիք V»-ը առաջին պատրաստուած պատուաստն է, եւ սկիզբէն մենք ականատես եղանք քաղաքական արձագանգներու, որոնք արտայայտուած են ռուս

գիտնականներու նուաճումները նսեմացնելու համար... Այս մրցանակը Moderna-ին տալը, հաւանաբար, հիմնականին մէջ տնտեսական որոշում է», - ըսած է մասնագէտը: Յիշեցնենք, որ Moderna-ն «Պատուաստներու համաշխարհային քոնկրէս 2021»-ի կողմէ ճանչցուած է «COVID-ի դէմ լաւագոյն պատուաստ»: «Սփուլթնիք V»-ը եւ AstraZeneca-ն ընդգրկուած են անուանակարգի կարճ ցուցակին վրայ, իսկ Pfizer-ի եւ BioNTech-ի պատուաստը նոյնպէս «բաւական բարձր գնահատական» ստացած է: Յաղթողի ընտրութեան չափորոշիչները յստակ չեն:

Ուտելիքներ՝ 40-Տարեկանէն Վեր Կիներու Համար

Քառասուն տարեկան հասակին, մարդու օրկանիզմին մէջ որոշ մարմնային գործընթացներ կը սկսին փոփոխիլ, ինչ որ կրնայ յանգեցնել կշիռի անսպասելի փոփոխութեան: Այդ է պատճառը, որ 40-էն ետք, շատ կարեւոր է վերատեսութեան ենթարկել սննդականոնը, յայտնած է սննդաբան Ելենա Զալեն: Անոր խօսքով, քառասունէն վեր տարիքի մարդոց չի յանձնարարուիր խիստ սննդականոնը՝ դանդաղող նիւթափոխանակութեան եւ «հորմոնալ ֆոն»-ի փոփոխութեան պատճառով: Փափաքելի է, որ սննդականոնին մէջ աւելցուին թարմ բանջարեղէն եւ ձուկ, ինչպէս նաեւ՝ շատ ջուր խմել:

Կարեւոր է յիշել, որ կիներու օրկանիզմին մէջ տարիներու ընթացքին «Էսթրոն»-ի պարու-

նակութիւնը կը նուազի: Անիկա ամբողջացնելու համար աւելի լաւ է խնձոր, ծիրան, նուռ, ձուկ, ծովային ուտելիքներ եւ թռչնամիս, լուբիա ու ոլոռ, նեխուր, սպանախ եւ սմբուկ օգտագործել:

«Հորմոնալ ֆոն»-ը պահելու համար, փորձագէտը նաեւ կը յանձնարարէ սննդականոնին մէջ վարսակ, գարի եւ թեփ ներառել:

afhil.com

Նոր Հրատարակութիւններ

Պետք Է Ապրինք Արժանի Մեր Հերոսներու Նահատակութեան. Բագրատ Սրբազան

Մենք՝ այսօր ապրողներս, մեզի պէտք է իրենցմով չափենք: Մեր խնդիրը այսօր հերոս տղոց հետ նոյնանալու ցանկութիւնն է, «Հնչող ձայներ» ժողովածուի շնորհանդէսի ընթացքին, ըսած է Տաւուշի թեմի առաջնորդ, Արցախի պատերազմի մասնակից Բագրատ Եպիսկոպոս Գալստանեան:

Խնկո-Ապրի գրադարանին մէջ կայացած շնորհանդէսի ժամանակ, Տաւուշի թեմի առաջնորդը, ըստ Yerkir.am-ի, նշած է, որ մեր հայրենիքը կը գտնուի ամենաբարդ, ամենածանր ժամանակաշրջանի մը մէջ:

«Մեր ուղերձները չորցած են, կեղծ են: Մեր կեանքը պէտք է ապրինք

այնպէս, որ արժանի ըլլանք այս հերոսներու նահատակութեան», - նշած է Տաւուշի թեմի առաջնորդը:

Թուրք Պատմաբան՝ Ճանտան Պատեմի Հայոց Ցեղասպանության Ճանաչումը Լեհաստանի Մեջ

Դոկտ. ԱՐԱ ՍԱՅԵՐ

Հայոց ցեղասպանության հանրաժանօթ ցեղասպանագետ Թաներ Աքչամի համաքաղաքացի՝ Արտահանցի թուրք պատմաբան Ճանտան Պատեմը, գրուցակից հիւրն էր «Իմ Հայաստան, իմ հայեր» հանրային հերթական առցանց գրոյցներու շարքի նիստին, որ տեղի ունեցավ երկուշաբթի 26 ապրիլի 2021 Լեհաստանի Զրաքով քաղաքին մեջ:

Լեհահայ եւ ընդհանրապէս հայկական նիւթերու նուիրուած առցանց «Իմ Հայաստան, իմ հայեր» հարցազրոյցները, որ գրեթէ մէկ տարիէ ի վեր կը ներկայացուին, կազմակերպուած են Լեհաստանի Հայ մշակոյթի ուսումնասիրութիւններու կեդրոնի գործունեութեան ծիրին մէջ: Լեհաստանի մէջ առաջին հայ մշակոյթի ուսումնասիրութիւններու կեդրոնի պաշտօնական բացումը տեղի ունեցավ 21 սեպտեմբեր 2019 թուին Զրաքովի մէջ: Այս հիմնարկը կը համարուի Լեհաստանի մէջ լուրջ հեղինակութիւն վայելող Արուեստի եւ գիտութիւններու ակադեմիայի կառուցուածքի մէկ ստորաբաժանումը:

Օրուայ անգլերէն լեզուով հարցազրոյցի գրուցավարն էր, Եակեւոնեան համալսարանի դասախօս եւ հայ մշակոյթի կեդրոնի գիտաշխատողներէն պատմաբան Դոկտ. Եագուպ Օշեցքին որ հանրաժանօթ է՝ հայոց ցեղասպանութեան, արցախեան հակամարտութեան, հայատեացութեան քաղաքականութեան դէմ իր հայանպաստ դասախօսութիւններով եւ մասնակցութիւններով՝ Զրաքովի, Վարշաւայի, Պրուքսելի թէ այլուր: Հայերէն լեզուի իր ծանօթութիւնը նպաստած է հայկական աղբիւրներուն ծանօթանալու եւ անոնցմով հարստացնելու իր պատմական ուսումնասիրութիւնները, հրատարակուած յօդուածները, գիրքերը, մասնաւորաբար ՀՀ գիտութիւններու եւ ազգային ակադեմիայի հնագիտութեան եւ ազգագրութեան հիմնարկին մէջ իր փորձուսման կեցութեան շնորհիւ 2011-2013 ժամանակաշրջանին, ներկայիս կը վարէ Զրաքովի՝ Հայ մշակութային ընկերութեան (ՕՏԿ) ատենադպրութեան պաշտօնը:

Օրուայ առցանց գրոյցի նիւթն էր հայոց ցեղասպանութեան ճանաչումի եւ Հայաստանի Ազգային արխիւի մէջ 2009 թուականին առաջին թուրք պատմաբան՝ Ճանտան Պատեմի կատարած ուսումնասիրութիւններու մասին: Չրուցակից հիւրը գրուցավարի հարցումներու ընդմէջէն ներկայացուց Արտահանի, Կարսի շրջաններու ընդհանուր մանրանկարը, հայութեան եւ հոն ապրած ազգութիւններու հետ առնչուած որոշ յիշողութիւններ, իր ընտանեկան յարկի մասին որոշ յուշեր: Հայոց ցեղասպանութիւնը ընդունած պատմաբանը կը ծրագրէ աւելի խորացնել հայկական հարցի իր ուսումնասիրութիւններու ծաւալը հաստատելով նաեւ, որ ներկայիս թուրքիոյ մէջ հայոց ցեղասպանութիւն ուսումնասիրողները արհամարհանքի արժանացած պատմաբաններ են:

Արտահանի Ճ. Պատեմ ծնած է 1970 թուին, Ռուսական բանասիրութեան եւ արեւելեան Եւրոպայի ուսումնասիրութիւններու ոլորտին մէջ մագիստրոսի կոչումը ստացած է Մեծն Բրիտանիոյ Պիրմինկիամ համալսարանէն 2001 թուին: Իսկ 2007 թուին Օսմանեան պատերազմներու պատմութեան ծիրին՝ Ղրիմի պատերազմի մէջ դոկտորական ստացած է Իսթանպուլի Սապանչը համալսարանէն: Ութ տարի դասախօսած է սոյն համալսարանի մէջ, մշակոյթի պատմութեան, կեդրոնական Ասիոյ թրքական պատմութեան նիւթեր, ինչպէս նաեւ ռուսերէն լեզուի թարգմանութեան դասընթացքներ տուած է:

Մասնակցած է բազմաթիւ միջազգային գիտաժողովներու, հեղինակ է գիտական շարք մը յօդուածներու, հրատարակութիւններու որոնք առնչուած են՝ Օսմանեան կայսրութեան եւ Կովկասի, Թուրքիոյ պատմութեան: Ուսումնասիրութիւններ ունեցած է Մեծն Բրիտանիոյ, Հայաստանի, Վրաստանի եւ Գերմանիայի պետական արխիւներու մէջ: Հանդիսանալով առաջին թուրք պատմաբանը, որ 2009 թուին ընդունուած է Երեւանի մէջ Հայաստանի ազգային արխիւի հաւաքածոյին ծանօթանալու եւ ուսումնասիրութիւններ կատարելու, կը տիրապետէ ռուսերէն եւ անգլերէն լեզուներու:

2016 թուին Ճ. Պատեմը մասնակցած է հանրային խնդրագիրի մը ստորագրահաւաքին, որուն մէջ մասնակիցները կոչ ուղղած են թուրքիոյ իշխանութեան երկխօսութիւն վերսկսելու երկրի հարաւարեւելեան շրջաններու խմբակցութիւններուն հետ: Թուրքիոյ կառավարութիւնը ստորագրողները մեղադրած է ազգային դաւաճանութեան եւ ահաբեկչութիւնը խթանելու եւ Թուրքիոյ բարի անունը վիրաւորելու յանցանքով: 2016 թուի օգոստոսին, թուրքիոյ կառավարութեան որոշումով, Ճանտան Պատեմին կ'արգիլէ պետական բոլոր համալսարաններու ու գրասենեակներու մէջ աշխատանքէն: 2019 թուի փետրուարին պատմագետը իր ստորագրութեան

համար իբրեւ մեղաւոր կը դատապարտուի երկու տարուայ ազատազրկման, սահմանափակումներու ենթարկուած են նաեւ իր ճամբորդութիւնները: Թուրքիոյ մէջ սպառնալիքներու, միեւնոյն ժամանակ հետազօտական եւ դասաւանդման հնարաւորութիւններէն զրկուած պատմաբանը անապահով վիճակի մէջ, կը փորձէ հարմար ելքեր փնտռել միջազգային կրթական ծրագիրներու շրջանակներու օգնութեամբ:

Նկատի առնելով որ պատմաբան Ճ. Պատեմ վերջին տարիներուն սպառնալիքներու եւ բռնաճշումներու ենթարկուած է, մասնաւոր Թուրքիոյ համալսարաններու մէջ աշխատանքէն հեռացումի այլքի պատճառով, չկարողանալով նաեւ իր երկրին մէջ անվտանգ շարունակելու իր հետազօտական գործունեութիւնը, դիմած է Լեհաստանի Զրաքով քաղաքի մէջ գործող Villa Deciusի մշակոյթի միջազգային հիմնարկին որ կը համագործակցի տեղւոյն Եակեւոնեան համալսարանի հետ իրականացնելու „Scholars At Risk“ «Գիտնականներ սպառնալիքի տակ» կրթաթոշակի ծրագիրներ, որոնք կը հոգան վտանգի, հետապնդումներու, սպառնալիքներու եւ անհանդուրժելի պայմաններու տակ գործող գիտնականներուն օգնութիւն եւ կրթաթոշակներ տրամադրելու եւ աջակցութիւն յայտնելու անոնց ուսումնասիրութիւնները եւ հետազօտական պրպտումները շարունակելու համար: Ուստի այս ծրագրի շնորհիւ Ճ. Պատեմը առաջին թուրք պատմաբան է որ կրթաթոշակ ստացած է, օգտուելով սոյն ծրագրէն՝ նոյեմբեր 2020 էն մինչեւ ապրիլ 2021 ուսումնասիրութիւններ կատարելու Զրաքովի վերոյիշեալ համալսարանին մէջ:

Լեհաստանի մէջ հանրային առցանց գրոյցի առիթով թրքահպատակ այս մտաւորականի հայոց ցեղասպանութեան ճանաչումը կու գայ հարստացնելու երկար ցանկը բոլոր այն թուրք մտաւորականներուն, հասարակական գործիչներուն, արուեստի, գրականութեան եւ թէ համալսարաններու դասախօսներուն, որոնք օրըստօրէ կը բազմացնեն հայոց ցեղասպանութիւնը ընդունողներու, ճանչցողներու եւ վկայողներու անուանացանկը, հակառակ իրենց թուրք պետութեան ժխտողական եւ ուրացող քաղաքականութեան: Նման թուրք անձնաւորութիւններ հաւատարիմ մնալով իրենց գիտութեան, խիղճին ու կոչումին, քաջութիւնը ունեցած են եւ կը շարունակեն ունենալ բացայայտ ձեւով արտայայտելու 1915 թուի հայոց բնաջնջումի ողբերգութեան իրականութիւնը եւ անուրանալի ճշմարտութիւնը:

Գրախօսական

Ճակատագրի Սեւ Կատուն

ԳԵՈՐԳ ԲԵՕՇԿԵՐԵԱՆ

Յալեպահայ ծանօթ մտաւորական, գիրքերու հեղինակ եւ վաստակաշատ կրթական մշակ Յակոբ Միքայէլեանի «Ճակատագրի Սեւ Կատուն» իրական կեանքէ առնուած՝ 121 էջերու մէջ պարփակուած հետաքրքրական վիպակ մըն է, հրատարակուած երեւանի 2020 թուականին: Յակոբ Միքայէլեան այժմ կը բնակի Երեւան, ուր հաստատուած են նաեւ իր երկու դուստրերը՝ Նուշիկ եւ Նանոր, իրենց ընտանիքներով: Ան փեսան է ծանօթ հրապարախօս-հրապարագիր Տոքթ. Թորոս Թորանեանի:

Յակոբ Միքայէլեան անդամ է Հայաստանի Գրողներու Միութեան եւ Սուրիահայ Գրողներու Համախմբումին:

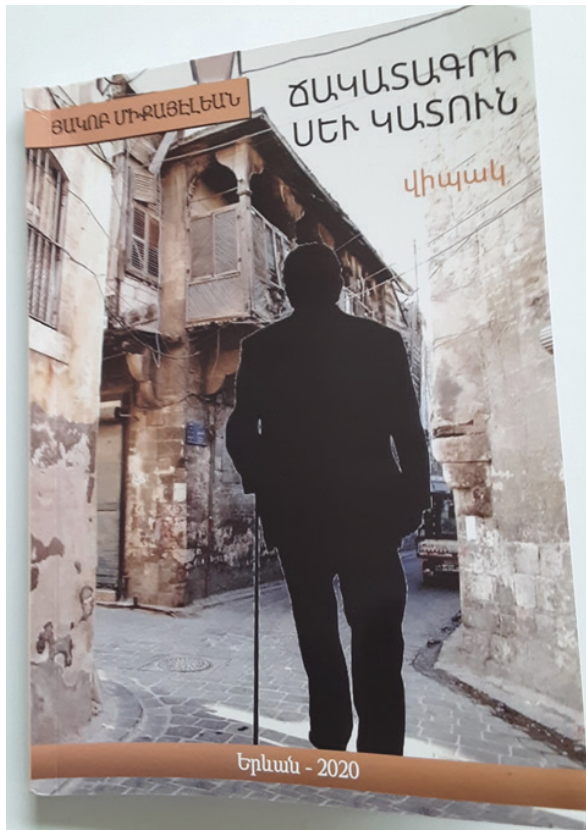
Իսկ ի՞նչ է կապ Յակոբ Միքայէլեան հետ: Ան իր երկրորդական ուսումը ստացած է Հայկական ՀԲԸ Միութեան Լ. Նաճարեան - Գ. Կիւլպէնկեան երկրորդական վարժարանը, իսկ ես՝ Ամերիկեան Հայկական Գոլէճը: Սակայն մենք իրարու ծանօթացանք եւ բարեկամացանք ՀԲԸ Միութեան Հայ երիտասարդաց Ընկերակցութեան ակումբին մէջ: «Ճակատագրի Սեւ Կատուն» կը գրէ Միքայէլեան, հետեւողութեամբ է Փիթըր Պալաքեանի «Ճակատագրի Սեւ Շուկը» գիրքի խորագրին, հետեւեալ պատճառաբանութեամբ: Ան երբ 2013 թուականի՝ Երեքշաբթի, Մայիս 21-ին կը պատրաստուէր Հայկական Երթուղի, հագիւ տունէն ելած՝ սեւ կատու մը կ'անցնի առջեւէն:

Թեւեւ նախապաշարումներու չէր հաւատար՝ կը շարունակէ Միքայէլեան, սակայն Երեքշաբթի օրն ու սեւ կատուն կը ցնցեն իր ներսիդին եւ իր վախերը կ'իրականանան երբ ան կ'առնուի փողով եւ հինգ երկար օրեր կը տառապի՝ բանտարկութեան մէջ, մինչեւ որ մեծագումար փրկագինով մը ազատ կ'արձակուի:

Պատմութիւնը կը սկսի սիրային արկածախնդրութեամբ մը, որ տեղի կ'ունենայ Դամասկոսի համալսարանը ուսանած տարիներուն: Հեղինակը ընտրած է խօսիլ երրորդ դէմքով եւ բնականաբար ծածկանուններով:

Չաւեն կը սիրահարի Տայիա անունով տեղացի ուսանողուհիի մը հետ, սակայն բարեբախտաբար թէ դժբախտաբար ուսումնական տարուան վերջաւորութեան վրայ կը հասնի 1967-ի արաբ-խորայէլեան պատերազմը եւ մէջ մըն ալ զիրար չեն տեսներ:

Հեղինակը ապա մանրամասնօրէն եւ ճշգրտօրէն կը նկարագրէ յունիսեան վեցօրեայ պատերազմը, որ կ'աւարտի արաբներուն պարտութեամբ:

Յաջորդիւ, հեղինակը կը նկարագրէ 2011-ի Սուրիոյ ժողովրդային ապստամբութիւնը, որ անելի աներ գործեց քան թէ նախորդ պատերազմը:

Վիպակին գլխաւոր մասը հինգօրեայ առեւանգումն է՝ իր մղձաւանջներով եւ յուսատու երազներով, որուն հակիրճ կերպով ակնարկեցի քիչ առաջ: Հոս հեղինակը այնքան հարազատօրէն կը նկարագրէ իր ողիսականը, որ ընթերցողը կամայ-ակամայ՝ կ'ապրի անոր ներքին ցաւերն ու յուսահատութեան հասնող տուայտանքը:

Պատմութիւնը կը վերջանայ անակնկալ այցելուի մը՝ իր ազատագրումին համար բերած կարեւոր նպաստով: Այդ գինուորական կրթեալ սպան սակայն կ'արձարծէ անցեալին պատկանող հարց մը, որ մտատանջութեան կ'առաջնորդէ Չաւենը՝ պատմութեան հերոսը, եւ հին սպիներ կը բանայ իր երբեմնի սիրային արկածախնդրութեան նկատմամբ:

Պէտք է ըսել որ այս վիպակը դիւրընթեռնելի է եւ սահուն լեզուով գրուած, առանց բարդ բառեր գործածելու, եւ հետաքրքրական է թէ իր պատերազմներու նկարագրութիւններով եւ թէ ալ հեղինակին անձնական ապրումներով, դժուար ժամանակներու ընդմէջէն: Վարձքը կատար եւ գրիչը դալար, սիրելի Յակոբ:

Միջազգային Լուրեր

Եւրոխորհուրդը Պահանջած Է Արագօրէն Ազատ Արձակել Հայ Գերիներ

Մայիս 17-21-ը Եւրոպայի խորհրդարանէն ներս ընթացող լիագումար նիստի շրջածիրէն ներս, 20 Մայիսին, քննարկում եղած է Լեռնային Ղարաբաղի վերջին պատերազմի ռազմագերիներու թեմայով: Ատրպէյճանի գործողութիւնները դատապարտող եւ հայ ռազմագերիները վերադարձնելու կոչով հանդէս եկած են Եւրոխորհրդարանի մէջ Իտալիոյ, Փորթուկալի, Ֆրանսայի, Բուլղարիայի, Լիթվայի եւ այլ երկիրներու պատգամաւորներ:

Մի քանի ժամ տեւած քննարկումներէն ետք Եւրոպական խորհրդարանը 607 կողմ ձայներով ընդունեց բանաձեւ մը, որ կը պահանջէ Ատրպէյճանէն՝ առանց որեւէ նախապայմանի ազատ արձակելու բոլոր հայ ռազմագերիները եւ գերի պահուող քաղաքացիները: Բանաձեւը նաեւ կը դատապարտէ Ատրպէյճանի բռնարարները, մշակութային կոթողներու քանդումները եւ սահմանախախտումները:

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Անառիկ ամրոց, հպարտ իմ Շուշի,
Բաղդակից եղբայր Կարսի ու Մուշի,
Քիչ էլ դիմացիր հայ գնդերը քաջ
Շուտով կը լինեն դռներիդ առաջ:

Գուսան Հայկազուն

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՅՈՅՑ

22 2021
ՄԱՅԻՍ

Կրկ	Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրք	Շրթ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ԵՐԱՆՈՒՀԻ ԱՍԼԱՄԱԶԵԱՆ
(1910 – 1998)
«Ճաղիկներ»

Ա ՂՕԹՔԻ ՇԱԲԱԹ
ՍՐԲՈՑ ՀՈՒՓՍԻՄԵԱՆՑ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻ
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 24 ՄԱՅԻՍԵՆ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ,
31 ՄԱՅԻՍ 2021

Սրբոց Հոգիսիմեանց տօնին առթիւ, Երկուշաբթի, 24 Մայիս 2021-ին Երկուշաբթի, 31 Մայիս 2021, Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ շրջափակէն ներս գտնուող Ս. Հոգիսիմեանց եւ Գայանեանց Մատրան առջեւ, բացօթեայ պայմաններով, ամէն երեկոյեան ժամը 6:30-ին, տեղի պիտի ունենայ ժամասացութիւն եւ հետեւեալ նիւթերուն շուրջ հոգեւոր խորհրդածութիւն.-

• **Երկուշաբթի, 24 Մայիս 2021, երեկոյեան ժամը 6:30-ին** Աղօթքի շաբթուան բացում, նախագահութեամբ Լիբանանի Հայոց Թեմի Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Շահէ Արք. Փանոսեանի եւ մասնակցութեամբ Թեմի քահանայից դասուն:

• **Երեքշաբթի, 25 Մայիս 2021, երեկոյեան ժամը 6:30-ին** Խորհրդածութեան Նիւթ՝ «Յարատեւ աղօթքը սնունդ հոգիին» Խորհրդածութիւնը կը ներկայացնէ Արժ. Տէր Սարգիս Ա. Բին. Սարգիսեան

• **Չորեքշաբթի, 26 Մայիս 2021-ին, երեկոյեան ժամը 6:30-ին** Խորհրդածութեան Նիւթ՝ «Քրիստոնեայ Հաւատացեալը» Խորհրդածութիւնը կը ներկայացնէ Արժ. Տէր Շնորհք Բին. Տէր Արթիւրեան

• **Հինգշաբթի, 27 Մայիս 2021-ին, երեկոյեան ժամը 6:30-ին** Խորհրդածութեան Նիւթ՝ «Սրբոց Բարեխօսութիւնը» Խորհրդածութիւնը կը ներկայացնէ Արժ. Տէր Սամուէլ Բին. Աճեմեան

• **Ուրբաթ, 28 Մայիս 2021-ին, երեկոյեան ժամը 6:30-ին** Խորհրդածութեան Նիւթ՝ «Հոգիսիմեանց Կոյսերու ճանապարհով» Խորհրդածութիւնը կը ներկայացնէ Արժ. Տէր Յակոբ Բին. Պապիկեան

• **Երկուշաբթի, 31 Մայիս 2021-ին, երեկոյեան ժամը 6:30-ին** ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՄԱՀ ՊԱՏԱՐԱԳ, ԶՐՕՐՀՆԵՔ ԵՒ ԽՈՒՆԿԻ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Նախագահութեամբ Լիբանանի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Շահէ Արք. Փանոսեանի եւ մասնակցութեամբ Թեմի քահանայից դասուն

Սիրով կը հրաւիրենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդը մասնակից դառնալու հոգեպարար արարողութեանց:

ԾԱՆՕԹ: Կը խնդրուի ըլլալ զգուշ եւ յարգել առողջապահական բոլոր պայմանները:

**Լիբանանի Հայոց Թեմի
Կրօնական Ժողով**

Դաւանելով ռամկավար եւ ազատական սկզբունքներ, կը հաւատանք բազմակարծութեան եւ ազատ խօսքի իրաւունքի: Հետեւեալ թերթիս մէջ հրատարակուած գրութիւնները անպայման չեն արտայայտեր խմբագրութեան տեսակետը: Կամքէ անկախ սպորադիկ վրիպակներու պարագային, կ'ապաւինին յօդուածագիրներուն եւ մեր ընթերցողներուն ներողամտութեան:

Ազատախոհ Լիբանանահայերու Համախմբումը
Կը ներկայացնէ՝
Առցանց Զննարկում
Նիւթ՝

Մեր Գոյամարտը Սարտարապատէն Սեւ Լիճ
Օրուայ Չեկուցաբեր՝

Չօրավար ՆԱՐԵԿ ԱՐԱՀԱՄԵԱՆ

Առցանց հարթակը կը վարէ՝ Սարգիս Օգնայեան

Տեղի կ'ունենայ Կիրակի, 30 Մայիս 2021-ին, Արցախի ժամով 21:00-ին (17:00 GMT)

Լսարանին Մասնակցելու համար գրանցուի՝

zoom <https://us02web.zoom.us/join/register?ZyYpduCtqj4uHnc7WriA8Afe43oY-7RUAM8s>

Մասնակցելու համար կարելի է նաեւ կապուիլ zartongkadl@gmail.com

Մետիա գործընկերներ՝

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

**Մեսրոպեանի Աշակերտները՝ Թորոս Ռոսլին
Ակադեմիայի Նկարչական Մրցումին**

Մեսրոպեանի աշակերտուհի Կալի Աքանճեան տարիքային իր խումբին մէջ դասուցաւ առաջինը՝ Համազգայինի "Լեւոն Շանթ" մշակութային կեդրոնի "Թորոս Ռոսլին" ակադեմիայի կազմակերպած միջ-դպրոցական նկարչական մրցումին, որ տեղի ունեցաւ անցեալ ամսուն, Հայոց ցեղասպանութեան 106-րդ տարելիցին առիթով: Նոյն մրցումին, Մեսրոպեանի աշակերտներ Յակոբ Զարրքեան եւ Սերի Մուղալեան արժանացան գնահատանքի: Մեսրոպեանի տնօրէն պարոն Կրէկուար Գալուստ ջերմօրէն գնահատեց մրցումին մասնակցած վարժարանի բոլոր աշակերտները եւ կարեւորեց նման միջոցառումներու մասնակցութեան կարեւորութիւնը՝ գեղագիտական կրթութեան համար:

Տեղեկատուական գրասենեակ
Հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան Բարձրագոյն Վարժարանի

Լրատուութեան Գործընկեր

